

22.12.2025
KSL/299/03.12.00/2025

Keski-Suomen ELY-keskus
kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 17.7.2025

LAUSUNTO SUOJELUPÄÄTÖKSEN KUMOAMISESTA: HAAPAMÄEN ASEMAN VAHTITUPA JA LENNÄTINLINJA, CINIA OY, KEURUU

Keski-Suomen ELY-keskus pyytää lausuntoa Cinia Oy:n ELY-keskukselle tekemästä suojelupäätöksen kumoamisesityksestä. Esitys koskee Haapamäen lennätinlinjan ja vahtituvan rakennussuojelun kumoamista ja ELY-keskuksen 4.11.2025 toimittaman täsmennyksen mukaan suojelupäätöksen kumoamista ainoastaan lennätinlinjojen osalta. Cinia Oy:n hakemus on lausuntopyynnön liitteenä ja lisäksi Keski-Suomen liitolle on toimitettu kohteessa 14.11.2025 järjestetyn katselmuksen muistio. Muistiossa mainitaan, että alueelle tehty hoito- ja käyttösuunnitelma toimitetaan katselmukseen osallistuneille. Keski-Suomen liitto ei osallistunut katselmukseen eikä siten ole saanut tiedoksi hoito- ja käyttösuunnitelmaa.

Lennätin- ja viestiavojohtolinja sijaitsee liikennekäytössä olevan Haapamäki-Jyväskylä radan varressa, hakemuksen mukaan Väyläviraston omistamalla maapohjalla. Lausuntopyynnön liitteenä on Väyläviraston lausunto, jonka mukaan hakemuksen perustelut avojohtolinjan suojelupäätöksen kumoamiseksi ovat Väyläviraston näkökulmasta perusteltuja.

Haapamäen aseman ratavartijan vahtitupa ja halkoliiterirakennus pihapiireineen sekä lennätin- ja viestiavojohtolinja on suojeltu Keski-Suomen ympäristökeskuksen päätöksellä 5.6.1998, jonka ympäristöministeriö on vahvistanut 17.12.1999. Haapamäen lennätin- ja viestiavojohtolinjan suojelua on muutettu kertaalleen Keski-Suomen ELY-keskuksen rakennussuojelupäätöksellä vuonna 2013. Päätöksellä suojeltavaksi jäävä osuus käsitti kaksi pylvästä alkuperäisellä suojelupäätöksellä suojellun vahtituvan Haapamäen puolella ja yhdeksän pylvästä vahtituvasta Jyväskylän suuntaan siten, että kaksi pylvästä sijaitsee Haaramäentien tasoristeyksen Jyväskylän puolella. Suojeltavaksi jäävän johtolinjan pituus on päätöksen mukaan noin 500 metriä. Alkuperäistä suojelupäätöstä ei muutettu ratavartijan vahtituvan eikä halkoliiteri-tallirakennuksen osalta. Suojelupäätöksessä on annettu myös kohteen kulttuurihistoriallisen merkityksen säilyttämiseksi suojelumääräykset.

Cinia Oy katsoo hakemuksessa, että lennätin- ja avojohtolinja ei nykytilanteessa enää ole osa arvokasta kulttuurimaisemakokonaisuutta eivätkä lain 8 §:n edellytykset tai aikaisempien suojelupäätösten perustelut enää täyty mm. tielinjauksen muutosten, nykyaikaisen varustuksen ja turvallisuussyiden takia. Lisäksi mainitaan linjan korkeat kunnostuskustannukset ja avojohtolinjan aiheuttama haitta junaliikenteelle. Lisäksi hakemuksen mukaan avojohtolinja joudutaan poistamaan, jos rata sähköistetään.

Haapamäen rautatieasemanseltu on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY). Kuvauksen mukaan "alueeseen liittyy noin kilometrin päässä radan Jyväskylään johtavan rataosuuden varressa sijaitseva Leponiemen vahtitupa pihapiireineen. Haapamäellä on säilynyt myös noin kilometri harvinaiseksi käynnyttä lennätinlinjaa radan varrella."

KESKI-SUOMEN LIITTO · LUTAKONAUKIO 7, 40100 JYVÄSKYLÄ · KESKISUOMENLIITTO.FI

RKY-kohteet ja alueet on osoitettu Keski-Suomen maakuntakaavassa. Merkintään liittyvän suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisen rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti. Alueen käyttöä on ohjattava siten, ettei näitä arvoja heikennetä.

Rautateinä maakuntakaavassa on esitetty mm. radat Jyväskylä-Haapamäki ja Orivesi-Haapamäki-Seinäjoki. Kaavaselvityksen mukaan Tampere-Orivesi-Haapamäki-Seinäjoki -rata ja Jyväskylä-Haapamäki -rata ovat tavaraliikenteessä ja mahdollisissa häiriötilanteissa tarvittava vaihtoehtoinen yhteys pääradalle välillä Tampere-Parkano-Seinäjoki ja Jyväskylä-Tampere radalle. Näiden rautateiden pitkän aikavälin tavoite on sähköistys.

Keski-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelmassa 2025 mainitaan muun väyläverkon kehittämisen toimenpiteinä mm. Jyväskylä-Haapamäki-Seinäjoki -radan sähköistyksen toteutus, seisakeverkoston kehittäminen Jyväskylästä länteen Haapamäelle saakka sekä Pori-Haapamäki-radon käyttöönoton edistäminen. Väyläviraston Seinäjoki-Haapamäki-Jyväskylä/-Tampere-rataosia koskeva tarveselvitys ja hankearviointi on valmistunut tänä vuonna. Sähköistämisen ja radan muun parantamisen toteutuksesta ei ole vielä tarkempia tietoja.

Lennätinlinjan purkaminen muuttaisi Haapamäen rautatieaseman seudun valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Muutoksen merkittävyyden ja sen, heikentääkö hakemuksen tarkoittama muutos alueen arvoja, määrittelevät kulttuuriympäristön asiantuntijaviranomaisina museoviranomaiset. Lennätinlinja sijaitsee toiminnassa olevan radan alueella ja turvallisuusnäkökohdat tulevat suojeluratkaisussa myös huomioitaviksi.

Lausunnon on valmistellut Liisa Bergius, liisa.bergius@keskisuomi.fi, p. 0405902296.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.